

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету
технологій і дизайну

Тетяна ІВАНІШЕНА

Підпис

Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

29 серпня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Специрисунок

Назва дисципліни

Галузь знань G – Інженерія, виробництво та будівництво

Спеціальність – G15 Технології легкої промисловості

Рівень вищої освіти – Перший (бакалаврський)

Освітньо-професійна програма – Індустрія моди в легкій промисловості

Обсяг дисципліни – 9 кредитів ЄКТС **Шифр дисципліни** – ОФП.02

Мова навчання – українська

Статус дисципліни: обов'язкова (фахової підготовки)

Факультет – Технологій і дизайну

Кафедра – Індустрії моди в легкій промисловості

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Форма семестрового контролю			
			Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття					Самостійна робота, у т.ч. ІРС	Курсовий проєкт	Курсова робота	Залік	Іспит
					Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття	Семінарські заняття					
Д	1	1	4	120	50			50		70			+	
Д	1	2	5	150	50			50		100			+	
Разом ДФ			9	270	100			100		170			2	
З	1	1	4	120	8			8		112			+	
З	1	2	5	150	10			10		140			+	
Разом ЗФ			9	270	18			18		252			2	

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Індустрія моди в легкій промисловості» за спеціальністю G15 «Технології легкої промисловості»

Робоча програма складена Литвиненко ст. викладач Владислав ЛИТВИНЕНКО
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

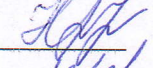
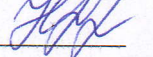
Схвалена на засіданні кафедри рисунку та проєктної графіки

Протокол від 29 серпня 2025 №1. Зав. кафедри Ковтун Ігор КОВТУН
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

Робоча програма розглянута та схвалена вченою радою факультету технологій та дизайну

Голова вченої ради факультету Іванішена Тетяна ІВАНІШЕНА
Підпис Ім'я, ПРІЗВИЩЕ

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ

Посада	Назва кафедри	Підпис	Ім'я, ПРІЗВИЩЕ
Зав. кафедри	<u>індустрії моди в легкій промисловості</u>		<u>Тетяна НАДОПТА</u>
Гарант ОП	<u>Індустрія моди в легкій промисловості</u>		<u>Тетяна НАДОПТА</u>

3 Пояснювальна записка

Навчальна дисципліна «Спецрисунок» є однією з обов'язкових компонентів фахової підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності G15 «Технології легкої промисловості» освітньо-професійної програми «Індустрія моди в легкій промисловості».

Пререквізити* – вихідна.

Постреквізити* – ОФП.03 Основи проєктування виробів, ОФП.04 Основи проєктування виробів (курсний проєкт), ОФП.06 Теорія моди і fashion-індустрія, ОФП.07 Основи дизайну і композиції, ОФП.08 Основи комп'ютерного дизайну.

Відповідно до **Стандарту вищої освіти** із зазначеної спеціальності та освітньої програми дисципліна має забезпечити:

Компетентності: ЗК.08 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями; ФК10. Здатність отримувати, зберігати, обробляти та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення завдань професійної діяльності, прогнозування якості на усіх етапах проєктування, виготовлення та/або реалізації виробів легкої промисловості; УК.01 Здатність проявляти творче мислення, застосовувати засоби формотворення та композиції, 3D-технології та цифрові інструменти для розробки, проєктування та візуалізації виробів легкої промисловості з урахуванням актуальних трендів та сучасних вимог індустрії моди.

програмні результати навчання: ПРН.06 Володіти професійною термінологією та основними поняттями з матеріалознавства, конструювання, технології, дизайну, товарознавства, технологічних процесів виготовлення виробів легкої промисловості, номенклатури показників якості; ПРН.21 Застосовувати творче мислення, проявляти концентрацію ідей, синтез та реалізовувати задуми прийомом та засобами графічного відтворення/3D технологій для візуалізації, розробки ескізів та креслень виробів легкої промисловості.

Мета дисципліни. Формування у здобувачів вищої освіти комплексу практичних вмінь навичок з графіки, колористики, стилізації, художньої термінології, що тісно пов'язані з опануванням методики створення зображення на площині та художнього образу.

Предмет дисципліни. Основи зображення виробів легкої промисловості різноманітного призначення.

Завдання дисципліни. Оволодіння практичними навичками конструктивної і тонової побудови реалістичної форми, її пропорцій, конструктивних, об'ємних, матеріальних і просторових якостей виробів легкої промисловості.

Результати навчання. Після вивчення дисципліни студент має: досконало *володіти* основними поняттями, термінами з рисунку; *знати* основи зображення предметів складної геометричної форми та застосовуючи закон лінійної перспективи, враховуючи форму і пропорції предметів, їх співвідношення у просторі будувати зображення; *розуміти* логіку світлотіньового відтворення предмета; *вміти* виконувати зображення об'єктів спостереження за допомогою різних графічних технік; *виконувати* графічними засобами різноманітні фактури матеріалів та драпірування; *вміти* за допомогою образотворчої, графічної техніки виконувати зображення фігури людини, ескізи одягу, взуття, аксесуарів; застосовувати у проектно-художній діяльності сучасні методики та спеціальні техніки для візуалізації або проєктування виробів легкої промисловості; *формувати* творче мислення при створенні ескізів моделей, використовуючи різноманітні прийоми та засоби графічного відтворення.

4 Структура залікових кредитів дисципліни

Назва розділу (теми)	Кількість годин, відведених на:					
	Денна форма			Заочна форма		
	лекції	практ. роботи	СРС	лекції	практ. роботи	СРС
Четвертий семестр						
1. Побудова форми та її конструкції.		18	24		2	38
2. Застосування основних художніх прийомів та засобів виконання зображень.		6	10		2	18
3. Малювання виробів (елементів одягу, взуття, аксесуарів).		26	36		4	58
Разом за семестр:		50	70		8	112
П'ятий семестр						
1. Зображення фігури людини.		18	36		2	40
2. Особливості зображення деталей жіночого одягу різного покрою.		6	12		2	50
3. Техніки та способи виконання зображення акварельними фарбами.		6	12			
4 Виконання малюнку жіночого та чоловічого одягу та аксесуарів із застосуванням різних засобів та прийомів виконання.		20	40		6	50
Разом за семестр:		50	100		10	140

5 Програма навчальної дисципліни

5.1 Зміст практичних занять

Перелік практичних занять для студентів денної форми навчання

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
1	2	3
Перший семестр		
1	Малювання простих геометричних тіл. Літ.: [1] с. 39-42, [7]	6
2	Малювання натюрморту з геометричних тіл. Літ.: [1] с. 39-44, [6-8]	6
3	Застосування основних художніх прийомів та засобів виконання зображень. Літ.: [1] с. 19-27, с. 39-42, [3] с. 19-37, с.43-55, с.61-62, [8] с. 400-408	6
4	Створення ряду зображень текстур та фактур з передачею тону, форми, об'єму та простору за допомогою графічних засобів виразності (крапка, лінія, штрих, пляма). Літ.: [1] с. 36-38, [3,7]	6
5	Малювання аксесуарів олівцем. Літ.: [1] с. 145-146, [3, 7]	6
6	Малювання жіночого взуття олівцем. Літ.: [1] с. 146-147, [3, 7]	6
7	Малювання чоловічого взуття олівцем. Літ.: [1] с. 28-33, [3, 7]	6
8	Зображення спектрів і кольорових поєднань. Літ.: [1] с. 75-87, [2], [4] с. 21-53, [6, 9-11]	8
Разом за 1-й семестр:		50
Другий семестр		
1	Виконання малюнку фігури людини за умовно-пропорційною схемою. Літ.: [1] с. 47-58, с. 72-73, [5] с. 146-148, [12-13]	6
2	Побудова схематичних зображень динамічних поз людини. Літ.: [1] с. 73-74, [5] с. 148-153, [12-13]	6
3	Побудова ескізів моделей одягу на фігурі людини із застосуванням пропорційних схем. Літ.: [1] с. 158-160, [5] с. 157-158, [12-13]	6

1	2	3
4	Особливості зображення деталей жіночого одягу різного покрою. Літ.: [1] с. 160, 164-166, [5] с. 141-144, [7, 12]	6
5	Техніки та способи виконання зображення акварельними фарбами. Літ.: [1] с. 158-160, [5] с. 157-158, [9-13]	6
6	Виконання ескізу одягу акварельними фарбами. Літ.: [1] с. 158-160, [5] с. 157-158, [9-13]	6
7	Виконання малюнку чоловічого одягу, взуття та аксесуарів із застосуванням різних засобів та прийомів виконання. Літ.: [1] с. 158-160, [5] с. 157-158, [9-13]	6
8	Виконання малюнку жіночого одягу, взуття та аксесуарів із застосуванням різних засобів та прийомів виконання. Літ.: [1] с. 158-160, [5] с. 157-158, [9-13]	8
Разом за 2-й семестр:		50

Перелік практичних занять для студентів заочної форми навчання

№ з/п	Тема практичного заняття	Кількість годин
<i>Перший семестр</i>		
1	Малювання простих геометричних тіл. Літ.: [1] с. 39-42, [7]	2
2	Малювання жіночого взуття олівцем. Літ.: [1] с. 146-147, [3, 7]	2
3	Зображення спектрів і кольорових поєднань. Літ.: [1] с. 75-87, [2], [4] с. 21-53, [6, 9-11]	2
Разом за 1-й семестр:		6
<i>Другий семестр</i>		
1	Виконання малюнку фігури людини за умовно-пропорційною схемою. Літ.: [1] с. 47-58, с. 72-73, [5] с. 146-148, [12-13]	2
2	Побудова ескізів моделей одягу на фігурі людини із застосуванням пропорційних схем. Літ.: [1] с. 158-160, [5] с. 157-158, [12-13]	2
3	Виконання малюнку жіночого одягу, взуття та аксесуарів із застосуванням різних засобів та прийомів виконання. Літ.: [1] с. 158-160, [5] с. 157-158, [9-13]	2
Разом за 2-й семестр:		6

5.3 Зміст самостійної (у т. ч. індивідуальної) роботи

Самостійна робота студентів усіх форм здобуття освіти, відповідно до рекомендацій «Положення про організацію та контроль самостійної роботи здобувачів вищої освіти у ХНУ» <https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-organizacziyu-ta-kontrol-samostijnoyi-roboty.pdf> полягає у систематичному опрацюванні програмного матеріалу з відповідних джерел інформації, підготовці до практичних занять та оформленні їх результатів. Студенти заочної форми здобуття освіти виконують ще й контрольну роботу. Вимоги до її виконання та варіанти визначаються методичними рекомендаціями до виконання контрольних робіт, які кожний здобувач вищої освіти отримує у викладача у період настановної сесії. Крім цього до послуг студентів сторінка навчальної дисципліни у Модульному середовищі для навчання, де розміщені Робоча програма дисципліни та необхідні документи з її навчально-методичного забезпечення.

Зміст самостійної роботи здобувачів вищої освіти денної форми здобуття освіти

Номер тижня	Вид самостійної роботи	Кіл-сть годин
1	2	3
1-2	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання ПР1.	7
3-4	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання ПР2 та задачі ПР1.	7

1	2	3
5-6	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання ПР3 та задачі ПР2.	7
7-8	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання ПР4 та задачі ПР3.	10
9-10	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання ПР5 та задачі ПР4.	7
11-12	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання ПР6 та задачі ПР5.	7
13-14	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання ПР7 та задачі ПР6.	7
15-16	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання ПР8 та задачі ПР7.	9
17	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до задачі ПР8. Підготовка до задачі портфолію.	9
Разом за 1-й семестр:		70
<i>Другий семестр</i>		
1-2	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання практичної роботи ПР1.	11
3-4	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання ПР2 та задачі ПР1.	11
5-6	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання ПР3 та задачі ПР2.	11
7-8	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання ПР4 та задачі ПР3..	11
9-10	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання ПР5 та задачі ПР4.	11
11-12	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання ПР6 та задачі ПР5.	11
13-14	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання ПР7 та задачі ПР6.	11
15-16	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до виконання ПР8 та задачі ПР7.	14
17	Опрацювання теоретичного матеріалу, підготовка до задачі ПР8. Підготовка до задачі портфолію.	9
Разом:		100

Примітка. ПР – практична робота.

Керівництво самостійною роботою здійснюється викладачем згідно з розкладом консультацій у позаурочний час.

6 Технології та методи навчання

Процес навчання з дисципліни ґрунтується на використанні традиційних та сучасних технологій, зокрема: практичні заняття (з використанням методів візуалізації) і мають за мету – оволодіння студентами навичок за допомогою образотворчої, графічної техніки виконувати зображення фігури людини, ескізи одягу, взуття, аксесуарів; самостійна робота (робота над засвоєнням теоретичного матеріалу, підготовка до тестового контролю тощо) з використанням інформаційно-комп'ютерних технологій.

7 Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час практичних занять, а також у дні проведення контрольних заходів, встановлених робочою програмою і графіком навчального процесу. При цьому використовуються такі методи поточного контролю:

- оцінювання результатів виконання практичних завдань;
- задача портфолію.

Ліквідація академічної заборгованості із семестрового контролю здійснюється у період екзаменаційної сесії або за графіком, встановленим деканатом відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya/pro-kontrol-i-ocinyuvannya-rezultativ-navchannya.pdf>).

Підсумкова семестрова оцінка з дисципліни автоматизовано визначається в електронному журналі обліку успішності здобувача як сума здобутих балів за усі види контролю.

8 Політика дисципліни

Політика навчальної дисципліни визначається системою вимог до здобувача вищої освіти, що передбачені чинними положеннями Університету про організацію і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу (<https://khmnu.edu.ua/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnoi-diialnosti/>). Зокрема, проходження інструктажу з техніки безпеки; відвідування занять з дисципліни є обов'язковим. Успішне опанування дисципліни і формування фахових компетентностей і програмних результатів навчання передбачає необхідність підготовки до практичних занять.

Здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися термінів виконання усіх видів робіт у встановлені терміни, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Пропущене практичне заняття здобувач зобов'язаний відпрацювати у встановлений викладачем термін, але не пізніше, ніж за два тижні до кінця теоретичних занять у семестрі.

Здобувач вищої освіти, виконуючи самостійну роботу з дисципліни, має дотримуватися політики доброчесності (заборонені списування, підказки, плагіат, використання штучного інтелекту (без вірного цитування)). У разі порушення політики академічної доброчесності в будь-яких видах навчальної роботи здобувач вищої освіти отримує незадовільну оцінку і має повторно виконати завдання з відповідної теми (виду роботи), що передбачені робочою програмою. Будь-які форми порушення академічної доброчесності під час вивчення навчальної дисципліни не допускаються та не толеруються.

9. Оцінювання результатів навчання студентів у семестрі

Оцінювання академічних досягнень здобувачів вищої освіти з дисципліни здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ» (<https://khmnu.edu.ua/wp-content/uploads/normatyvni-dokumenty/polozhennya-pro-kontrol-i-ocziyuvannya-rezultativ-navchannya.pdf>). Отриманий здобувачем бал за зарахований вид навчальної роботи викладач виставляє в електронному журналі обліку успішності здобувачів.

Здобувач вищої освіти, який набрав з будь-якого виду навчальної роботи, суму балів нижчу за 60 відсотків від максимального балу, не допускається до семестрового контролю, поки не досягне необхідного позитивного мінімуму, визначеного робочою програмою дисципліни.

Позитивну підсумкову семестрову оцінку здобувач може отримати, якщо за результатами поточних контролів набере разом мінімум від 60 балів і більше – до 100 балів включно. Семестрова підсумкова оцінка розраховується в автоматизованому режимі в інформаційній підсистемі «Електронний журнал», а відповідно до накопиченої суми балів автоматизовано визначається оцінка за інституційною шкалою та шкалою ЄКТС.

При оцінюванні результатів навчання здобувачів вищої освіти з будь-якого виду навчальної роботи (структурної одиниці) рекомендується використовувати наведені нижче узагальнені критерії:

Таблиця – Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Узагальнений зміст критерія оцінювання
Відмінно (високий)	Здобувач вищої освіти глибоко і у повному обсязі опанував зміст навчального матеріалу, легко в ньому орієнтується і вміло використовує понятійний апарат; уміє пов'язувати теорію з практикою, вирішувати практичні завдання, впевнено висловлювати і обґрунтовувати свої судження. Відмінна оцінка передбачає логічний виклад відповіді мовою викладання щодо композиційної побудови рисунка, лінійної перспективи, тональної проробки поверхонь, кольорової гами, демонструє якісне оформлення малюнку і грамотну передачу будови, об'єму та фактури зображуваного у визначеній техніці. Здобувач не вагається при видозміні запитання, вміє робити детальні та узагальнюючі висновки, демонструє практичні навички з вирішення фахових завдань. При відповіді допустив дві-три <i>несуттєві похибки</i> .

Добре (середній)	Здобувач вищої освіти виявив повне засвоєння навчального матеріалу, володіє понятійним апаратом, орієнтується у вивченому матеріалі; свідомо використовує теоретичні знання для виконання зображення об'єктів спостереження, передачі їх об'ємного вигляду, розташування в просторі, світлотіней, фактури матеріалів, їх кольору за допомогою різних засобів та технік, виклад відповіді грамотний, але у роботі можуть бути окремі неточності у побудові, композиції та штрихуванні. Здобувач вищої освіти у відповіді допустив дві-три <i>несуттєві помилки</i> .
Задовільно (достатній)	Здобувач вищої освіти виявив знання основного програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та практичної діяльності за професією, справляється з виконанням практичних завдань, передбачених програмою. Як правило, відповідь здобувача вищої освіти будується на рівні репродуктивного мислення, здобувач вищої освіти має слабкі знання структури навчальної дисципліни, допускає неточності і <i>суттєві помилки</i> у відповіді, малюнки мають <i>значні недоліки</i> – відсутність півтіней, власної тіні, рефлексу, порушення композиції та пропорцій. Разом з тим, засвоїв основні особливості технік виконання художнього зображення, набув навичок, необхідних для виконання нескладних малюнків, які відповідають мінімальним критеріям оцінювання і може під керівництвом викладача усунути неточності у відповіді та у роботі.
Незадовільно (недостатній)	Здобувач вищої освіти виявив розрізнені, безсистемні знання, не вміє виділяти головне і другорядне, допускається помилок у визначенні понять, у малюнках є невиправні помилки – невірні пропорції, неправильна штриховка, малюнок фарбами суцільний, без лєсирування. Як правило, оцінка «незадовільно» виставляється здобувачеві вищої освіти, який не може продовжити навчання і потребує <i>повторного вивчення</i> навчальної дисципліни.

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів *денної* форми здобуття освіти у семестрі

Аудиторна робота								Контрольні заходи	Семестровий контроль
Практичні заняття №:								Портфоліо	Залік
1	2	3	4	5	6	7	8		
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)									
6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	6-10	12-20	За рейтингом
48-80									60-100*

Примітки: * – За набрану з будь-якого виду навчальної роботи з дисципліни кількість балів, нижче встановленого мінімуму, здобувач отримує незадовільну оцінку і має її перездати у встановлений викладачем (деканом) термін. Інституційна оцінка встановлюється відповідно до таблиці «Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС».

Оцінювання результатів задачі практичної роботи

Виконана й оформлена відповідно до встановлених Методичними рекомендаціями вимог практична робота, з урахуванням своєчасності її здачі, комплексно оцінюється викладачем при її здачі з урахуванням таких критеріїв: правильність відображення художнього задуму у роботі і якість її виконання та оформлення. В кінці семестру студент має сформувані і здати портфоліо з практичних робіт.

Результат виконання і здачі здобувачем вищої освіти кожної практичної роботи оцінюється відповідно до таблиці Критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти та рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей з присвоєнням йому відповідної суми балів.

У випадку виявлення здобувачем рівня знань, нижчого ніж 60 відсотків від максимального балу, встановленого Робочою програмою для кожної структурної одиниці, практична робота йому *не зараховується* і для її здачі він має детальніше опрацювати матеріал з теми роботи, методику її виконання, виправити грубі помилки та повторно вийти на її захист у призначений для цього викладачем час.

Для визначення рівня досягнення здобувачем запланованих програмних результатів навчання при оцінюванні результатів захисту лабораторної роботи встановлюються такі орієнтовні рівні: 6 балів – задовільно (достатній); 8 балів – добре (середній); 10 балів – відмінно (високий).

Структурування дисципліни за видами навчальної роботи і оцінювання результатів навчання студентів заочної форми здобуття освіти

Аудиторна робота			Самостійна, індивідуальна робота		Семестровий контроль
Практичні роботи* №:			Контрольна робота		Залік
1	2	3			
Кількість балів за кожний вид навчальної роботи (мінімум-максимум)					
9-15	9-15	9-15	33-55		За рейтингом
27-45			33-55		60-100

Примітка. *Вимоги до оцінювання практичних робіт студента-заочника аналогічні вимогам, що ставляться до здобувачів освіти денної форми

Оцінювання результатів портфоліо

До здачі портфоліо допускаються здобувачі, які виконали усі практичні завдання та отримали за них позитивні оцінки.

Критерії оцінювання портфоліо

Оцінка та рівень досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей	Мінімальна-максимальна кількість балів	Опис критерію
Відмінно (високий)	20	В портфоліо представлені всі роботи, які характеризуються високою якістю виконання, завершеністю й охайністю. Роботи представлені відповідно до послідовності вивчення тем у семестрі. Всі роботи закомпоновано й підписано згідно з вимогами. Портфоліо засвідчує послідовну позитивну динаміку у розвитку фахових навичок у здобувача протягом семестру, володіння зображувальними техніками на високому рівні.
Добре (середній)	16	В портфоліо представлені всі роботи, які характеризуються достатньо хорошою якістю виконання, завершеністю й охайністю. Роботи представлені відповідно до послідовності вивчення тем у семестрі. Всі роботи закомпоновано й підписано із незначними порушеннями інтервалів та відступів. Портфоліо засвідчує хоч і позитивну, але не послідовну й не системну динаміку у розвитку фахових навичок у здобувача протягом семестру, володіння зображувальними техніками на достатньому рівні.
Задовільно (достатній)	12	В портфоліо представлені роботи різної якості виконання, є частково незавершені й неохайні. Роботи представлені хаотично, без врахування послідовності вивчення тем у семестрі. Не всі роботи закомпоновано й підписано. Портфоліо засвідчує хоч і незначну, але позитивну динаміку у розвитку фахових навичок у здобувача протягом семестру, володіння зображувальними техніками..

Оцінювання контрольної роботи здобувачів, які навчаються за заочною формою здобуття освіти

Контрольна робота передбачає виконання двох практичних завдань у першому семестрі: (практичне завдання № 1 – побудова ескізу сумки, а практичне завдання № 2 – ескіз взуття); у другому семестрі: (практичне завдання № 1 – побудова ескізу моделей одягу на фігурі людини, а практичне завдання № 2 – побудова ескізу дитячого одягу, взуття та аксесуарів). Варіанти контрольних робіт і зміст завдань і наводяться у Методичних рекомендаціях до виконання контрольної роботи. При оцінюванні контрольної роботи враховуються: якість виконання практичного завдання та задача. Практичне завдання № 1 оцінюється від 15 до 25 балів, а практичне завдання № 2 – 18-30 балів, загальна сума балів на позитивну оцінку становить від 33 до 55.

Таблиця – Розподіл балів при оцінюванні завдань контрольної роботи

Види завдань	Кількість балів для певного рівня досягнення результатів навчання		
	Достатній	Середній	Високий
Практичне завдання № 1	15	20	25
Практичне завдання № 2	18	24	30
Всього балів	33		55

Примітка. *Позитивний бал за контрольну роботу, відмінний від мінімального (33 балів) та максимального (55 балів), знаходиться в межах 34-54 балів та розраховується як сума балів за усі структурні елементи (завдання) контрольної роботи.

Кожне завдання контрольної роботи здобувача вищої освіти оцінюється викладачем з використанням таблиці критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (щодо визначення достатнього, середнього та високого рівня досягнення здобувачем запланованих ПРН та сформованих компетентностей).

Підсумкова семестрова оцінка за інституційною шкалою і шкалою ЄКТС визначається в автоматизованому режимі після внесення викладачем результатів оцінювання у балах з усіх видів навчальної роботи до електронного журналу. Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС наведені нижче у таблиці «Співвідношення».

Семестровий залік виставляється на останньому занятті за умови якщо загальна сума балів, яку накопичив здобувач з дисципліни (іншого освітнього компонента) за результатами **поточного** контролю, знаходиться у межах від 60 до 100 балів. При цьому за інституційною шкалою ставиться оцінка «**зараховано**», а за шкалою ЄКТС – буквене позначення оцінки, що відповідає набраній студентом сумі балів відповідно до таблиці Співвідношення. Присутність здобувача у цьому випадку не є обов'язковою.

Таблиця – Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Рейтингова шкала балів	Інституційна оцінка (рівень досягнення здобувачем вищої освіти запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни)	
		Залік	Іспит/диференційований залік
A	90-100	Зараховано	Відмінно/Excellent – високий рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни, що свідчить про безумовну готовність здобувача до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
B	83-89		Добре/Good – середній (максимально достатній) рівень досягнення запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни та готовності до подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
C	73-82		
D	66-72		
E	60-65		
FX	40-59	Незараховано	Незадовільно/Fail – Низка запланованих результатів навчання з навчальної дисципліни відсутня. Рівень набутих результатів навчання є недостатнім для подальшого навчання та/або професійної діяльності за фахом
F	0-39		Незадовільно/Fail – Результати навчання відсутні

10. Питання для самоконтролю результатів навчання *перший семестр*

1. Етапи виконання зображення з натури.
2. Що таке картинна площина, предметна площина, лінія горизонту, головний промінь зору, точка зору, точка стояння?
3. Як зображуються горизонтальні лінії, що лежать перпендикулярно до картинної площини?
4. Як зображуються горизонтальні лінії, які паралельні до лінії горизонту?
5. Як зображуються всі вертикальні лінії?
6. Як зображуються всі горизонтальні лінії, що лежать під кутом до основної площини?
7. З чого починається побудова зображення кулі?
8. З чого починається побудова зображення куба?
9. Що таке штрих, штрихування?
10. Що таке світло, рефлекс, полиск, напівтінь, власна та падаюча тіні?
11. Який полиск дають матові, шорохуваті та блискучі, гладкі поверхні?
12. Як прокладають штрих на округлих формах?
13. Як прокладають штрих на вертикальних гранях куба?
14. Як прокладають штрих на горизонтальних гранях куба?
15. Перспектива куба. Властивості ліній сходження.
16. Суть методу візування.
17. Суть ліній сходження.
18. Послідовність виконання малюнка простих геометричних тіл.
19. Компонування малюнка на аркуші паперу.
20. Що називається натюрмортом.

21. Види натюрморту.
22. Композиційний центр натюрморту.
23. Які є види складок?
24. Які є види фактур?
25. На основі якої об'ємної геометричної фігури будується конструктивне зображення вертикальних складок?
26. На основі якої об'ємної геометричної фігури будується конструктивне зображення радіальних складок?
27. Особливості зображення взуття з різноманітних матеріалів.
28. Зображення ахроматичного спектра.
29. Зображення хроматичного спектра.
30. Гармонійне поєднання двох кольорів.
31. Гармонійне поєднання трьох кольорів.
32. Емоційна направленість кольорових поєднань.

Питання для самоконтролю результатів навчання *другий семестр*

1. Які основні пропорційні співвідношення частин дитячої, жіночої і чоловічої статур?
2. Які основні відмінності в побудові і пропорціях чоловіків і жінок?
3. Що прийнято використовувати в якості модуля у сучасних схемах побудови фігури людини?
4. Які пропорції дитячої фігури у відповідності до вікової групи?
5. Які особливості зображення стилізованої фігури?
6. Скільки модулів містить довжина сильно стилізованої людської фігури?
7. Що таке модуль і як ним користуватись при малюванні фігури людини?
8. Яка послідовність у виконанні малюнку фігури чоловіка (жінки) по умовно-пропорційній схемі?
9. Що таке центральна осьова лінія?
10. Що таке і де знаходиться центр ваги?
11. Яка послідовність побудови фігури людини в повороті?
12. Які особливості побудови стилізованої фігури?
13. Для чого використовують шаблони фігури людини?
14. Як змінюється розміщення ліній плеча та стегон якщо фігура буде стояти з опорою на одну ногу?
15. В яких положеннях фігуру людини треба малювати по осях симетрії, а в яких по осях руху?
16. Які особливості зображення олівцями фігури людини і одягу?
17. Що представляє собою технічний ескіз моделі одягу?
18. Яка послідовність зображення технічного ескізу моделі одягу?
19. Які особливості техніки виконання ескізів елементів одягу?
20. Як змінюються пропорції статури людини в динаміці?
21. Які види малюнка використовують для зображення статури людини?
22. Що таке стилізація?
23. Яка існує залежність способів і прийомів зображення від образу людини, форми костюма та інших факторів?
24. Що таке стилізація форми?
25. В чому полягає стилізація фігури людини при виконанні ескізного малюнка?
26. Для зображення якої моделі краще обрати динамічне положення фігури?
27. На що треба звернути увагу, вибираючи постановку фігури, для зображення одягу?
28. У чому полягають особливості рисування фігури людини в одязі?
29. Які особливості техніки виконання ескізів елементів одягу?
30. Від чого залежить прозорість тканини при використанні акварельних фарб?

11. Навчально-методичне забезпечення

Освітній процес з дисципліни «Спецрисунок» забезпечений необхідними навчально-методичними матеріалами, що розміщені в Модульному середовищі для навчання MOODLE:

1. Курс «Спецрисунок» URL: <https://msn.khmn.edu.ua/course/view.php?id=881>
2. Методичні вказівки до лабораторних занять та самостійної роботи для здобувачів вищої освіти денної форми навчання з дисципліни «Спецрисунок». URL: <https://msn.khmn.edu.ua/course/view.php?id=881>

3. Методичні вказівки до лабораторних занять та контрольної роботи для здобувачів вищої освіти заочної форми навчання з дисципліни «Спецрисунк». URL:

<https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=881>

12. Матеріально-технічне та програмне забезпечення дисципліни (за потреби)

Обладнання, інструменти, відповідно до завдань практичних робіт.

Інформаційна та комп'ютерна підтримка: ПК, проєктор, художні засоби виконання малюнку, гіпсові фігури, мольберти, зразки взуття, сумок, аксесуарів.

13. Рекомендована література

Основна

1. Кучер С. Л. Спеціальний малюнок та основи композиції : навчально-методичний посібник / С. Л. Кучер. – Кривий Ріг: КДПУ, 2017. – 234 с.

2. Прокопович Т. Основи кольорознавства : навч. посіб. / Т. Прокопович – Луцьк: Волинський національний університет ім. Лесі Українки, 2022. – 124 с.

3. Берlach О. Графічні техніки в образотворчому мистецтві. Навчальний посібник / Олександр Берlach. – Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2022. – 103 с. – URL: https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20671/1/berlach_posibnyk.pdf

4. Чирва О. Ч. Живопис : навч. посібник / [О. Ч. Чирва, А. В. Сімонова, М. Лобко-Зампасі Д. Ю. Вінтаєв, Ю. О. Сосницький, В. П. Манохін, П. В. Мирончик] ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2021. – 149 с. – URL: https://eprints.kname.edu.ua/61347/1/2021_ПЕЧ_7Н_ЖИВОПИС.pdf

Додаткова

5. Горбатюк Н. Практичне ескізування одягу : навч. посіб. для здобувач. освіти закл. проф. (проф.-тех.) освіти / Н. Горбатюк, Л. Авілкова, Г. Откидач, І. Романюк, Г. Животовська. – Київ : Грамота, 2021. – 192 с. [Електронний ресурс]. URL : <https://lib.imzo.gov.ua/wa-data/public/site/books2/pidrucnyky-posibnyky-profosvita/Eskizuvanya-odyagu.pdf>

6. Кольорознавство : навчальний посібник / С.В. Прищенко. – 3-тє вид., випр. і доповн. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2018. – 436 с.

7. Гарбуз Р. С. Лінійна перспектива у навчальному рисунку [Текст] : навч. посіб. / Р. С. Гарбуз; Львівська національна академія мистецтв. – Л. : ЗУКЦ, 2009. – 110 с.

8. Литвиненко В. Виконання графічних натюрмортів тушшю як основа оволодіння мовою графіки / В. Литвиненко, Г. Лобанова, С. Петрашук // Вісник Хмельницького національного університету. – 2024. – № 1 (331). – С. 400-408. – URL : <https://heraldts.khmnu.edu.ua/index.php/heraldts/article/view/71/72>

9. Туманов І. М. Рисунок, живопис, скульптура: навч. посібник / І. М. Туманов. – Львів: Аверс, 2010. – 496 с.

10. Печенюк П. Кольорознавство [Електронний ресурс] / П. Печенюк // Грані-Т. – 2009. – URL: <https://issuu.com/lavkababuin.com/docs/kolioroznavstvo>.

11. Практикум. Основи кольорознавства / уклад. Л. Р. Стефанишин, Л. К. Поліщук. Івано-Франківськ : Прикарпатський нац. ун-т ім. В. Стефаника, 2006. 54 с. : іл. URL : <https://kmvodpmd.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/18/2018/04/Стефанишин.pdf>

12. Розробка колекцій одягу: навчальний посібник. / А.М. Малинська, К.Л. Пашкевич, М.Р. Смирнова, О.В. Колосніченко – К.: ПП «НВЦ Профі», 2018. – 140 с.

13. Пуць В. С. Основи ергономіки та художнього конструювання [Текст] : навчальний посібник / В. С. Пуць, Г. В. Єфімчук. – Луцьк : ІВВ Луцького НТУ, 2018. – 128с. – URL: https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2022-01/%D0%9F%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA_%D0%9E%D0%95%D1%82%D0%B0%D0%A5%D0%9A_182_%D0%A2%D0%9B%D0%9F_2018.pdf

12 Інформаційні ресурси

1 Модульне середовище. URL : <https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=881>

2 Електронна бібліотека університету. URL : http://lib.khmnu.edu.ua/asp/php_f/page_lib.php .

3 Репозитарій ХНУ. URL : <https://library.khmnu.edu.ua/#>.